

V Bruseli 4. júna 2025
(OR. en)

9494/25

ASILE 47
JAI 694
MIGR 195
COEST 421

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 4. júna 2025

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

---

Č. dok. Kom.: COM(2025) 649 final

Predmet: OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV
Predvídateľný a spoločný európsky postup pre Ukrajincov v EÚ

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 649 final.

Príloha: COM(2025) 649 final

V Bruseli 4. 6. 2025
COM(2025) 649 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Predvídateľný a spoločný európsky postup pre Ukrajinco v EÚ

Predvídateľný a spoločný európsky postup pre Ukrajinco v EÚ

1. ÚVOD

Od začiatku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine Európska únia preukazovala neochvejnú podporu prostredníctvom svojej politickej, humanitárnej, vojenskej a diplomatickej pomoci, ako aj tým, že je najväčším finančným darcom Ukrajiny¹. Zároveň EÚ uložila Rusku a tým, ktorí sú zapojení do ruského vojnového úsilia, rozsiahle a bezprecedentné sankcie². Členské štáty a ich občania vyslali Ukrajine a jej obyvateľom utekajúcim pred vojnou jasný signál solidarity tým, že im poskytli okamžitú ochranu a podporu vrátane prístupu k ubytovaniu, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu a zamestnaniu. V dôsledku toho milióny vysídlených osôb z Ukrajiny našli bezpečie, útočisko a príležitosti v celej EÚ.

Aktiváciou smernice o dočasnej ochrane³ sa stanovil spoločný prístup EÚ, ktorý poskytuje predvídateľnosť a právnu istotu vysídleným osobám z Ukrajiny, ako aj členským štátom. Poskytla sa tak okamžitá ochrana a zároveň sa zabránilo ďalšiemu zaťaženiu už aj tak preťažených vnútroštátnych azylových systémov. Dočasná ochrana, ktorá v súčasnosti platí do marca 2026, sa preto ukázala ako účinná a primeraná reakcia na výnimočné okolnosti.

Keďže situácia na Ukrajine je naďalej neistá, Komisia je odhodlaná pokračovať vo svojej neochvejnej podpore tejto krajiny a jej obyvateľov. Mnohé osoby požívajúce dočasnú ochranu si vybudovali pevné väzby s hostiteľskými spoločnosťami v EÚ založené na učení sa jazyka, zamestnaní, vzdelávaní sa a v neposlednom rade na integrácii ich detí.

Na zabezpečenie vyváženého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi je nevyhnutné, aby EÚ naďalej uplatňovala spoločný prístup. Po dôkladných konzultáciách s členskými štátmi pod vedením poľského predsedníctva Rady a s prihliadnutím na názory ukrajinskej vlády je preto potrebné predĺžiť dočasnú ochranu o ďalší rok a zároveň sa pripraviť na poskytnutie stabilnejšej a trvalejšej perspektívy osobám požívajúcim dočasnú ochranu vrátane podpory bezpečného, dobrovoľného a dôstojného návratu na Ukrajinu.

Ukrajina má významný hospodársky potenciál a, pokiaľ ide o jej obnovu a dlhodobý rozvoj, krajina bude čoraz viac potrebovať podporu svojich občanov, aby naštartovala rekonštrukciu a formovala svoju budúcnosť. Ukrajina potrebuje späť svojich ľudí ako dôležitých členov komunit, ktorí so sebou prinesú silu, skúsenosti a odolnosť potrebné na obnovu každodenného života a sociálnej súdržnosti. To si vyžaduje spoločný postup, ktorý prinesie predvídateľnosť, stabilitu a rovnomerne rozložený vplyv na členské štáty. Tento postup by mal poskytnúť osobám požívajúcim dočasnú ochranu dostatok času na prechod na iné právne postavenie, ktoré lepšie zodpovedá ich skutočnej situácii, napríklad na základe pracovných, študijných alebo rodinných dôvodov, a zároveň poskytnúť podporu tým, ktorí sa chcú vrátiť na Ukrajinu.

V tomto oznámení sa stanovuje spoločná európska cesta pre budúcnosť Ukrajinco, ktorí dnes žijú v EÚ. K oznámeniu je pripojený návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady o predĺžení dočasnej ochrany a návrh odporúčania Rady, v ktorom sa uvádza súbor opatrení na prípravu plynulého a dobre koordinovaného prechodu z dočasnej ochrany a na podporu tých, ktorí sa chcú vrátiť domov na Ukrajinu.

---

¹ [Pomoc EÚ pre Ukrajinu – Európska komisia.](#)

² [Sanctions adopted following Russia's military aggression against Ukraine \(Sankcie prijaté v nadväznosti na vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine\) – Európska komisia.](#)

³ Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

2. DOČASNÁ OCHRANA

Počet osôb požívajúcich dočasnú ochranu⁴ v krajinách EÚ+⁵ sa odhaduje na vyše 4,4 milióna⁶, pričom ďalší stále prichádzajú.

V prvých troch mesiacoch roku 2025 bolo v krajinách EÚ+ vydaných takmer 142 000 rozhodnutí o poskytnutí dočasnej ochrany, čo predstavuje priemerný mesačný počet približne 47 000 rozhodnutí⁷. Na Ukrajinu sa z členských štátov vrátilo približne 800 000⁸ osôb, avšak súčasné pohyby majú prevažne kyvadlový charakter. Počet žiadostí Ukrajincov o azyl⁹ v EÚ dosiahol v roku 2024 takmer 27 000, pričom miera ich uznania bola 87 %. V prvých mesiacoch roku 2025 sa počet žiadostí naďalej zvyšoval, pričom od januára do februára 2025 bolo v EÚ podaných takmer 6 000 ukrajinských žiadostí o azyl¹⁰.

Smernica o dočasnej ochrane naďalej poskytuje pevný právny rámec na zabezpečenie rovnakých, harmonizovaných noriem ochrany pre milióny vysídlených osôb z Ukrajiny. Súčasná chýlostivá a neistá situácia na Ukrajine znamená, že vo veľkej časti Ukrajiny v súčasnosti neexistujú bezpečné a trvalé podmienky pre tých, ktorí sa chcú vrátiť. UNHCR usudzuje, že väčšina osôb požívajúcich dočasnú ochranu sa v krátkodobom horizonte pravdepodobne dobrovoľne nevráti, a to najmä z dôvodu pretrvávajúcich obáv o bezpečnosť a ochranu, pričom zároveň vyjadruje obavy o stabilitu prípadného prímeria. Je tak dôležité, aby EÚ stála za svojím záväzkom poskytovať pomoc vysídleným osobám tak dlho, ako to bude potrebné, a to na základe našich hodnôt solidarity, ľudskosti a dodržiavania ľudských práv. Komisia preto predkladá **návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady na ďalšie predĺženie dočasnej ochrany** o ďalší rok, a to do 4. marca 2027.

Keďže EÚ bude naďalej poskytovať dočasnú ochranu a z nej vyplývajúce práva, vysídlené osoby z Ukrajiny by mali byť ubezpečené, že podanie žiadosti o medzinárodnú ochranu nie je potrebné ani nevyhnutné. Poskytnutie jasnosti a právnej istoty osobám požívajúcim dočasnú ochranu, ako aj podnetenie ľudí k prechodu na iné právne postavenie, ktoré lepšie odráža ich skutočnú situáciu, takisto zabránia ďalšiemu zaťaženiu vnútroštátnych azylových systémov.

Počas troch rokov od aktivácie smernice mala potreba poskytovať dočasnú ochranu spolu s možnosťou požívania dočasnej ochrany v členskom štáte vlastnej voľby nerovnomerný vplyv na prijímacie systémy členských štátov. V niektorých prípadoch sa tento vplyv ešte znásobil ďalším tlakom, keď bolo potrebné súčasne riešiť veľký počet žiadostí o azyl, ako aj praktické otázky, ako napríklad bývanie. V budúcnosti je dôležité ďalej pracovať na zabezpečení lepšieho vyváženia úsilia, ktoré vynakladajú jednotlivé členské štáty.

Členské štáty by mali najmä zamietnuť žiadosti o povolenie na pobyt od osôb, ktoré už povolenie na pobyt na účely dočasnej ochrany dostali v inom členskom štáte a na základe toho už využívajú práva na dočasnú ochranu¹¹. Môže to pomôcť vyhnúť sa viacnásobným

---

⁴ Eurostat | Údaje.

⁵ Členské štáty EÚ, Island, Lichtenštajnsko, Nórsko, Švajčiarsko.

⁶ V marci 2025 boli členskými štátmi s najväčším počtom osôb požívajúcich dočasnú ochranu Nemecko (1 184 890), Poľsko (997 120), Česká republika (365 055), Španielsko (233 825), Taliansko (165 225) a Rumunsko (182 835). Ak sa vezmú do úvahy iba členské štáty EÚ, počet osôb s poskytnutou dočasnou ochranou dosahuje takmer 4,3 milióna.

⁷ Pokles o 21 % v porovnaní s mesačným priemerom zaznamenaným v prvých troch mesiacoch roka 2024 a o 24 % v porovnaní s mesačným priemerom za celý rok 2024. Eurostat | Údaje.

⁸ IOM DTM Ukrajina – Returns Report (Správa o návratoch) – General Population Survey Round (20. kolo prieskumu v celkovej populácii) (apríl 2025).

⁹ Eurostat | Údaje.

¹⁰ Nárast o 86 % v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2024; Eurostat | Údaje.

¹¹ V tejto súvislosti pozri vec C-753/23, bod 30.

registráciám na účely dočasnej ochrany a zabezpečiť, aby sa práva spojené s takouto ochranou využívali vždy len v jednom členskom štáte.

3. PONUKA TRVALEJ PERSPEKTÍVY A PODPORY UKRAJINCOM PRI ICH ROZHODNUTIACH

Ukrajina viac než čokoľvek iné potrebuje svojich ľudí, aby sa obnovili spojivo spoločnosti a znovu vybudovali jej hospodárstvo a infraštruktúru. Mnohí vysídlení Ukrajinci si však budujú nový život v EÚ. Ukrajina s podporou EÚ aktívne pracuje na vytvorení priaznivých podmienok pre bezpečný návrat svojich občanov a obyvateľov, a to prostredníctvom stimulov, ako aj oslovovaním Ukrajincov žijúcich v zahraničí. Prístup k zamestnaniu a vzdelávaniu, ktorý poskytujú členské štáty, medzitým prináša výhody nielen tým, ktorí sú oprávnení a rozhodnú sa zostať v EÚ, ale aj tým, ktorí sa plánujú vrátiť domov. S cieľom ponúknuť stabilnejšiu a trvalejšiu perspektívu sa Komisia zaviazala podporovať vysídlené osoby z Ukrajiny pri prijímaní informovaných rozhodnutí o ich budúcnosti.

3.1. Podporovanie členských štátov pri začleňovaní vysídlených Ukrajincov v rámci EÚ

Zamestnanie a vzdelávanie sú popri ubytovaní, zdravotnej starostlivosti a sociálnej pomoci základom práv, ktoré vysídlené osoby z Ukrajiny požívajú v EÚ. Úsilie zabezpečiť prístup na trh práce a poskytnúť prístup k vzdelávaniu za rovnakých podmienok ako pre občanov EÚ bude v budúcnosti prínosom pre tých, ktorí sú oprávnení a rozhodnú sa zostať v EÚ, ako aj pre tých, ktorí sa vrátia domov.

Prístup k **zamestnaniu** významne pomohol vysídleným osobám z Ukrajiny nájsť si miesto v hostiteľskej spoločnosti, čo zároveň prispieva k rozvoju miestnych komunít. Snaha zabrániť strate zručností bola spojená s pomocou vysídleným osobám, ktoré získali európsku kvalifikáciu, pri hľadaní vhodného zamestnania na Ukrajine. Iniciatívy a financovanie na úrovni EÚ podporujú úsilie členských štátov o integráciu vysídlených osôb z Ukrajiny na trhu práce EÚ¹². Verejné služby zamestnanosti zohrávajú kľúčovú úlohu v aktívnych politikách trhu práce s cieľom čo najlepšie využiť zručnosti uchádzačov o zamestnanie, zabezpečiť sprostredkovanie zamestnania na trhu práce a výmenu osvedčených postupov a informácií. Porovnanie európskeho kvalifikačného rámca a ukrajinského národného kvalifikačného rámca z roku 2023 prispieva k plynulejšej integrácii na trhu práce EÚ. Komisia takisto spustila pilotnú webovú iniciatívu s názvom okruh talentov EÚ¹³, ktorá má vysídleným ukrajinským uchádzačom o zamestnanie pomôcť nájsť voľné pracovné miesta uverejnené zamestnávateľmi v EÚ. Euraxess, platforma EÚ pre zamestnanosť v oblasti výskumu a inovácií, ponúka v rámci iniciatívy ERA4Ukraine osobitné pracovné príležitosti pre ukrajinských výskumných pracovníkov, a to aj v tímoch Európskej rady pre výskum.

V marci 2025 využívalo dočasnú ochranu 1,3 milióna vysídlených maloletých osôb¹⁴ z Ukrajiny vrátane 840 000 **detí** vo veku povinnej školskej dochádzky¹⁵. Odhaduje sa, že v celej EÚ je do miestnych škôl od vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve až po vyššie sekundárne vzdelávanie zapísaných 700 000 žiakov¹⁶. EÚ s podporou strategického rámca európskeho vzdelávacieho priestoru podporuje členské štáty prostredníctvom politických usmernení,

¹² Pozri [oznámenie o usmerneniach týkajúcich sa prístupu na trh práce, k odbornému vzdelávaniu a príprave a k vzdelávaniu dospelých ľudí utekajúcich pred vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine](#).

¹³ [Pilotná iniciatíva okruhu talentov EÚ](#).

¹⁴ [Eurostat | Údaje](#).

¹⁵ Odhad počtu detí vo veku povinnej školskej dochádzky vychádza z Monitoru vzdelávania a odbornej prípravy 2023: [Education and training monitor 2023 \(Monitor vzdelávania a odbornej prípravy 2023\) – Úrad pre vydávanie publikácií EÚ](#).

¹⁶ [The inclusion of displaced children from Ukraine in EU education systems](#) (Začlenenie vysídlených detí z Ukrajiny do vzdelávacích systémov v EÚ).

partnerského učenia, online platforiem, financovania – najmä pomocou programu Erasmus+ – a zberu údajov, ako aj výmeny osvedčených postupov. Udržiavanie kontaktov s ukrajinským jazykom a kultúrou pomôže pri reintegrácii do ukrajinského vzdelávacieho systému. Konkrétne prístup ku kultúrnemu životu podporuje tiež emocionálnu pohodu, pričom podpora z programu Kreativná Európa je zameraná na uľahčenie sociálnej a kultúrnej integrácie vysídlených osôb. Dohoda o spolupráci v oblasti vzdelávania medzi Komisiou a Ministerstvom školstva a vedy Ukrajiny z roku 2023 osobitne podporuje zápis do škôl v hostiteľských krajinách a vzájomné uznávanie akademických kvalifikácií. Ukrajinská vláda už zaviedla opatrenia na zabezpečenie jednoduchého uznávania vzdelania pri návrate na Ukrajinu.

EÚ podporuje členské štáty, ktoré prijali vysídlené osoby z Ukrajiny, prostredníctvom **finančných prostriedkov EÚ**, najmä z príslušných fondov v oblasti vnútorných záležitostí a z prostriedkov politiky súdržnosti¹⁷. Tieto možnosti financovania umožňujú flexibilne zohľadniť špecifické vnútroštátne okolnosti a finančné potreby, a to aj v súvislosti s integráciou osôb požívajúcich dočasnú ochranu. V rámci politiky súdržnosti sa členským štátom, ktoré prijali osoby z Ukrajiny, poskytlo 13,6 miliardy EUR dodatočnej likvidity a ďalších 1,4 miliardy EUR sa prerozdeleno v rámci existujúcich programov financovania na poskytnutie priamej podpory vysídleným osobám z Ukrajiny. EÚ do konca roka 2027 sprístupňuje ďalšie 3 miliardy EUR na podporu členských štátov pri vykonávaní Paktu o migrácii a azyle a na zabezpečenie starostlivosti o osoby požívajúce dočasnú ochranu. Zo strednodobého preskúmania programov členských štátov bude navyše sprístupnená približne 1 miliarda EUR na rovnaké obdobie na riešenie príslušných priorít v rámci Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) vrátane hostenia osôb požívajúcich dočasnú ochranu.

3.2. Podpora vytvárania centier jednoty

V nadväznosti na iniciatívu ukrajinského ministra národnej jednoty zriadiť v EÚ centrá, ktoré by pomohli udržať spojenie s Ukrajincami žijúcimi v zahraničí, niektoré členské štáty túto myšlienku prijali a v súčasnosti na svojom území zriaďujú centrá jednoty. Centrá jednoty poskytujú informácie, odporúčania a poradenstvo vysídleným osobám z Ukrajiny. Okrem uľahčenia návratu tých, ktorí sa chcú vrátiť na Ukrajinu, sa týmto spôsobom môže podporiť aj integrácia do hostiteľskej spoločnosti a na trhu práce v prípade osôb, ktoré chcú zostať, s lepším rozvojom a využitím ich zručností.

Na pomoc pri financovaní centier jednoty môžu členské štáty čerpať prostriedky z programu Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF). Medzinárodné organizácie, ako napríklad UNHCR, IOM a ICMPD, takisto môžu podporovať vysídlené osoby z Ukrajiny pri prijímaní dobre informovaných dobrovoľných rozhodnutí o tom, či zostanú v hostiteľských krajinách alebo sa vrátia na Ukrajinu, a to prostredníctvom poskytovania presných a nezávislých informácií a poradenstva. Členské štáty sa vyzývajú, aby využili poznatky, kapacity a siete, ktoré ponúkajú tieto organizácie, ako aj podporu partnerských krajín, a čo najlepšie využili potenciál centier jednoty.

S cieľom podporiť zriaďovanie centier jednoty Komisia vymenuje osobitného vyslanca pre Ukrajincov v EÚ, ktorého úlohou bude koordinácia s národnými zástupcami v členských štátoch, s medzinárodnými organizáciami, ktoré môžu poskytovať informačné služby a poradenstvo v oblasti návratu – najmä s UNHCR, IOM a ICMPD –, ako aj s Ministerstvom národnej jednoty Ukrajiny. Platforma solidarity – Ukrajina¹⁸ bude takisto slúžiť ako koordinačné fórum na expertnej úrovni. Platforma spája Komisiu, členské štáty

¹⁷ Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe, tzv. balík CARE (CARE, CARE Plus a FAST – CARE).

¹⁸ Platforma solidarity bola zriadená v marci 2022 s cieľom zabezpečiť vykonávanie ustanovení smernice o dočasnej ochrane. Jej pridaná hodnota spočíva v celkovej koordinácii reakcie EÚ na ruskú agresiu voči Ukrajine, keďže ponúka neformálny priestor na rýchle zosúladenie operačných a politických reakcií kľúčových zainteresovaných strán.

a medzinárodné organizácie, ako aj ukrajinské orgány. Prostredníctvom Platformy solidarity bude Komisia tiež uľahčovať výmenu informácií a koordináciu podporných opatrení, pričom si bude udržiavať prehľad o pomoci poskytovanej v členských štátoch, aby sa zabezpečila dôveryhodnosť a konzistentnosť. Jej cieľom bude zefektívniť úsilie rôznych zainteresovaných strán a zvýšiť informovanosť o dôležitosti pomoci miestnym komunitám na Ukrajine, aby boli pripravené na návrat. Zameranie podpory na miestne komunity posilní sociálnu súdržnosť na Ukrajine. Komisia bude naďalej zhromažďovať technické a politické odborné znalosti na efektívne sprevádzkovanie centier jednoty, ako aj podporovať zodpovedajúce opatrenia ukrajinských orgánov.

Na Ukrajine bude partnerom pre centrá jednoty Agentúra národnej jednoty ako kľúčový vykonávací orgán Ministerstva národnej jednoty Ukrajiny. Agentúra bude podporovať zriaďovanie centier jednoty v EÚ a uľahčovať širšie iniciatívy zamerané na posilnenie národnej súdržnosti, rozvoj kultúrnych a občianskych väzieb s ukrajinskou komunitou, ako aj na podporu dobrovoľného návratu a úsilia o reintegráciu.

Komisia bude okrem toho poskytovať špecializovanú technickú podporu novozriadenému ministerstvu národnej jednoty. Zvýši sa tým jeho schopnosť zriaďovať centrá jednoty, ako aj služby na Ukrajine pre tých, ktorí sa vracajú, a koordinovať činnosť s príslušnými úradmi, ako sú štátne služby zamestnanosti. S cieľom zlepšiť celkovú koordináciu iniciatív a zabezpečiť dostupnosť informácií pre vracajúce sa obyvateľstvo bude ministerstvo národnej jednoty využívať aj podporu pri navrhovaní a realizácii priorít obnovy a reforiem dôležitých pre tých, ktorí sa vracajú, čím sa doplní rozpočtová podpora EÚ a technická pomoc, ktoré Ukrajine pomáhajú pri obnove a modernizácii služieb potrebných na reintegráciu, ako je bývanie, vzdelávanie a zamestnanosť.

3.3. Podpora EÚ pri reintegrácii na Ukrajine

Ukrajinci sú kľúčovým hnacím motorom obnovy a rekonštrukcie Ukrajiny. Možnosť návratu však do veľkej miery závisí od vývoja podmienok týkajúcich sa ochrany a bezpečnosti na Ukrajine, ako aj od prístupu k živobytiu a bývaniu pre tých, ktorí sa vracajú z iných častí Ukrajiny alebo zo zahraničia.

Hoci je bezpečie pre ľudí dôležité, aby sa mohli vrátiť domov, musia na Ukrajine vidieť aj budúcnosť – potrebujú miesto na bývanie, vhodnú infraštruktúru vrátane fungujúcej energetickej infraštruktúry zabezpečujúcej prístup k základným a nevyhnutným službám, ako aj prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a k pracovným príležitostiam. To sú hlavné ciele podpory EÚ. Pri podpore návratu na Ukrajinu sa musí dôkladne zväziť aj sociálna súdržnosť, aby sa zabezpečilo, že sa budú rovnako zohľadňovať potreby ľudí, ktorí na Ukrajine zostali, ako aj potreby navrátilcov.

Dobre fungujúci **ukrajinský trh práce** bude kľúčom k prilákaniu – a udržaniu – ľudského kapitálu, a tým aj k obnove, rastu a sociálnemu rozvoju krajiny. Kvalitné pracovné príležitosti s dôstojnými pracovnými podmienkami budú nevyhnutné na obnovu pracovnej sily, ktorá bola značne postihnutá vojnou, a na zlepšenie života na Ukrajine. S podporou EÚ a v rámci prístupového procesu k EÚ Ukrajina modernizuje svoje právne predpisy s cieľom zosúladiť ich s *acquis* EÚ. Medzi kľúčové kroky patrí prebiehajúca práca na príprave nového zákonníka práce, novej stratégie zamestnanosti a dokončenie nového zákona o odbornom vzdelávaní, ktoré môžu prispieť k riešeniu nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily a nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami. Účasť Ukrajiny na zložke „zamestnanosť a sociálna inovácia“ (EaSI) v rámci Európskeho sociálneho fondu plus¹⁹ umožní ukrajinským subjektom zúčastňovať sa na výzvach na predkladanie návrhov na projekty financované EÚ.

---

¹⁹ V súčasnosti sa rokuje o dohode o pripojení Ukrajiny k zložke „zamestnanosť a sociálna inovácia“ (EaSI).

Aliancia zručností pre Ukrajinu, ktorú spoločne vedú Ukrajina a Nemecko²⁰, takisto podporuje možnosti odbornej prípravy pre ľudí z Ukrajiny.

Pokiaľ ide o **financovanie**, podpora, ktorú EÚ poskytuje Ukrajine od začiatku ruskej útočnej vojny, dosiaľ dosahuje celkovú sumu takmer 148 miliárd EUR. V **Pláne pre Ukrajinu**²¹, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou **Nástroja pre Ukrajinu**²², sa uvádzajú zásadné reformy a investície na podporu vhodných podmienok na návrat vysídlených osôb domov. Poskytuje predvídateľný prúd finančných tokov na Ukrajinu a zároveň je hnacou silou kľúčových reforiem v období rokov 2024 až 2027. Reformy a investície sa zameriavajú na pomoc ľuďom pri návrate na Ukrajinu a na podporu ich reintegrácie v domovskej krajine a na trhu práce. Plán pre Ukrajinu zaväzuje Ukrajinu investovať do vzdelávania (650 miliónov EUR do roku 2027), zdravotnej starostlivosti (400 miliónov EUR do roku 2027) a sociálnej infraštruktúry (350 miliónov EUR do roku 2027). Najmenej 20 % nenávratnej podpory v rámci Plánu pre Ukrajinu – približne 1 miliarda EUR – je pridelených na potreby orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni, najmä miestnej samosprávy.

Investičný rámec pre Ukrajinu²³ zohráva kľúčovú úlohu pri zachovaní ľudského kapitálu a vytváraní podmienok pre návrat. Prioritnými sektormi sú vzdelávanie, bývanie, zdravotná starostlivosť, ekonomika starostlivosti a sociálna ochrana. Prebiehajúce projekty podporujú obnovu komunálnej infraštruktúry a pomáhajú financovať podniky postihnuté vojnou. Nové investičné programy prijaté v marci 2025 podporia potreby v oblasti bývania a budú výzvy budú zahŕňať prístup k financiam a pracovným miestam pre zraniteľné skupiny vrátane navrátilcov.

V rámci iniciatívy **skupiny G7 Poskytnutie úverov pre Ukrajinu urýchľujúce využitie mimoriadnych príjmov** (45 miliárd EUR) EÚ poskytuje Ukrajine makrofinančnú pomoc vo výške 18,1 miliardy EUR ako priamu rozpočtovú podporu pre naliehavé finančné potreby krajiny. Úvery EÚ a skupiny G7 sa majú splatiť z výnosov z imobilizovaných aktív ruskej centrálnej banky v EÚ.

Prebiehajúce projekty **technickej pomoci** na Ukrajine môžu prioritne podporovať reintegráciu ľudí, ktorí sa vracajú domov. EÚ poskytuje podporu prostredníctvom iniciatív, ako je iniciatíva **Skills4Recovery**²⁴, ktorá podporuje individualizované programy odborného vzdelávania a odbornej prípravy, a iniciatíva **EU4Business**²⁵, ktorá zahŕňa poradenstvo alebo budovanie

---

²⁰ Komisia sa zúčastňuje na práci pracovných skupín Aliancie zručností ako pozorovateľ. Jej súčasťou je viac ako 70 organizácií z celého sveta.

²¹ Plán pre Ukrajinu je reformná a investičná stratégia Ukrajiny na roky 2024 – 2027, ktorá pripravuje pôdu pre pravidelné štvrťročné platby v rámci Nástroja pre Ukrajinu pod podmienkou, že Ukrajina splní vopred dohodnuté požiadavky. Okrem iného zahŕňa reformy zamerané na ľudský kapitál, ako je demografická stratégia, stratégia zamestnanosti, zlepšenie vzdelávania, zdravotnej starostlivosti atď.

²² Nástroj pre Ukrajinu je kľúčovým nástrojom v rámci stratégie EÚ na riešenie mnohostranných výziev, ktorým Ukrajina čelí v dôsledku ruskej útočnej vojny. Tento špecializovaný podporný mechanizmus, ktorý nadobudol účinnosť 1. marca 2024 a vzťahuje sa na roky 2024 až 2027, ponúka finančnú podporu až do výšky 50 miliárd EUR.

²³ Investičný rámec pre Ukrajinu je súčasťou Nástroja pre Ukrajinu s objemom 50 miliárd EUR, ktorého cieľom je prilákať verejné a súkromné investície na obnovu a rekonštrukciu Ukrajiny. Rámec má k dispozícii finančné nástroje v celkovej hodnote 9,3 miliardy EUR, z toho 7,8 miliardy EUR vo forme záruk za úvery a 1,5 miliardy EUR v podobe kombinovaného financovania. Jeho cieľom je mobilizovať 40 miliárd EUR investícií na obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu.

²⁴ Spoločnú akciu Skills4Recovery financuje EÚ, Nemecko, Poľsko a Estónsko. Realizuje ju Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) a Fond solidarity PL (SFPL). Iniciatívu Skills4Recovery vyhlásila nemecká vláda v roku 2023.

²⁵ EU4Business je zastrešujúca iniciatíva, ktorá zahŕňa všetku podporu EÚ pre malé a stredné podniky (MSP) v krajinách Východného partnerstva prostredníctvom zlepšenia prístupu k financovaniu a službám na rozvoj podnikania.

kapacít pre MSP, ktoré sa chcú vrátiť späť²⁶. Tieto, ako aj budúce projekty môžu podporiť ministerstvo národnej jednoty a umožniť ľuďom vracajúcim sa na Ukrajinu zakladať podniky, dostať sa k individualizovaným službám zamestnanosti a zúčastniť sa na programoch odborného vzdelávania a odbornej prípravy.

Podpora EÚ prispela k odolnosti krajiny a **pomohla ľuďom pokračovať v živote na Ukrajine**. Mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany podporil energetické potreby 6,5 milióna ľudí a Nástroj pre Ukrajinu prispel na opravu zničených zariadení. Humanitárna pomoc EÚ podporila ukrajinské obyvateľstvo v oblasti prístrešia, vody, sanitácie a hygieny, ochrany, základných potrieb, zdravia, boja proti mŕtvici a vzdelávania v núdzových situáciách vrátane obnovy škôl. EÚ a členské štáty darovali viac ako 370 školských autobusov, aby pomohli deťom chodiť do školy. Program Erasmus+ pomohol od začiatku vojny vytlačiť viac ako 1,5 milióna učebníc a podporuje projekty budovania kapacít v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu s cieľom posilniť poskytovanie kvalitných príležitostí v krajine. Ukrajinská vláda už zaviedla opatrenia na zabezpečenie jednoduchého uznávania vzdelania pri návrate na Ukrajinu²⁷. Ochrana a obnova ukrajinskej kultúry a dedičstva takisto uľahčia sociálno-kultúrnu reintegráciu ľudí vracajúcich sa späť.

Remitencie od vysídlených Ukrajincov žijúcich v EÚ sú zdrojom príjmov, ktoré môžu podporiť ukrajinské hospodárstvo a prispieť k rekonštrukcii krajiny. Podľa údajov Národnej banky Ukrajiny (NBU) prílev remitencií z EÚ v roku 2024 predstavoval 3,26 % HDP Ukrajiny, čo je približne 5,6 miliardy EUR. Komisia sa zapojila do spolupráce s platobným odvetvím s cieľom podporiť postupy, vďaka ktorým sú remitencie cenovo dostupnejšie a prístupnejšie, a poskytla usmernenia na uľahčenie platieb medzi EÚ a všetkými územiami Ukrajiny kontrolovanými vládou. Komisia naďalej podporuje úsilie Ukrajiny pripraviť žiadosť o začlenenie krajiny do geografickej pôsobnosti systémov jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA), čo by ešte viac uľahčilo cezhraničné prevody.

Opatrenia zamerané na väčšiu integráciu Ukrajiny do jednotného trhu EÚ stanovené v prioritnom akčnom pláne pre prehĺbenú a komplexnú zónu voľného obchodu (**DCFTA**) spolu s reformami v rámci Plánu pre Ukrajinu vytvoria základ pre udržateľný hospodársky rast a pracovné príležitosti, a to prostredníctvom opatrení, ako je zlepšenie podnikateľského prostredia. V súlade s logikou „diaľnice k jednotnému trhu“ sa budú takisto podporovať prepojenia s Ukrajinou s cieľom znížiť prekážky obchodu, zvýšiť prepojenosť a posilniť regionálnu hospodársku integráciu.

4. PRÍPRAVA PLYNULÉHO A KOORDINOVANÉHO PRECHODU Z DOČASNEJ OCHRANY

Dočasná ochrana mala poskytnúť okamžitú pomoc ľuďom, ktorí utekajú pred útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine. Aktivácia smernice o dočasnej ochrane je naďalej dôkazom jednoty Únie a solidarity s ukrajinským ľudom.

Dočasná ochrana je však svojou povahou dočasná. V určitej chvíli v budúcnosti, keď okolnosti umožnia dostatočnú istotu v súvislosti so situáciou na Ukrajine, a najmä sa dospeje k záveru, že existujú bezpečné a trvalé podmienky na návrat, rámec dočasnej ochrany už nebude potrebný. Keď toto nastane, členské štáty by mali byť na túto zmenu pripravené.

---

²⁶ Podpora sa šíri na miestnej úrovni: U-LEAD with Europe s 24 regionálnymi kancelárkami poskytuje opatrenia na rozvoj kapacít, ktoré pokrývajú celý rozsah povinností obcí počas útočnej vojny a obnovy.

²⁷ Právnymi predpismi z marca 2025 sa nariaďuje uznávanie vzdelávacích výstupov získaných v zahraničí vrátane neformálneho vzdelávania, ako sú online kurzy a semináre. Ukrajinské orgány okrem toho vydali usmernenia pre ukrajinské školy o hodnotení vzdelávacích výstupov dosiahnutých v zahraničí, čím sa zabezpečilo, že žiaci, ktorí navštevovali miestne školy v EÚ, môžu po návrate na Ukrajinu pokračovať vo vzdelávaní.

Od roku 2022 EÚ kombinuje právny rámec dočasnej ochrany s osobitnými opatreniami na podporu členských štátov pri starostlivosti o vysídlené osoby prichádzajúce z Ukrajiny a na pomoc pri ich začleňovaní do spoločností EÚ. Vzhľadom na dlhotrvajúce vysídlenie a na rozsah a zložitosť súčasnej situácie je načase začať rozvíjať cielenejší prístup, ktorý bude lepšie prispôsobený situácii osôb v súčasnosti požívajúcich dočasnú ochranu, a to aj cieľom zmierniť tlak, ktorý pociťujú hostiteľské spoločnosti.

Komisia preto predkladá **návrh odporúčania Rady**, v ktorom sa stanovujú základné prvky koordinovanej výhľadovej reakcie na úrovni EÚ, aby členské štáty mohli zaviesť prechodné opatrenia.

4.1. Prechod z dočasnej ochrany na iné postavenie osôb s oprávneným pobytom

Prechod z dočasnej ochrany by osobám, ktoré ju požívajú, poskytol právnu istotu a trvalé vyhliadky. Vymedzením jasnejšej dlhodobejšej perspektívy sa tiež zabráni ďalšiemu tlaku na už aj tak preťažené vnútroštátne azylové systémy.

Osoby požívajúce dočasnú ochranu sa časom stali súčasťou sociálnej a hospodárskej štruktúry členských štátov. Komisia preto odporúča členským štátom, aby osobám požívajúcim dočasnú ochranu umožnili **prechod k vnútroštátnemu postaveniu osôb s oprávneným pobytom**, a to najmä v súvislosti so zamestnaním, vzdelávaním alebo s rodinnými dôvodmi. Osobám požívajúcim dočasnú ochranu by to poskytlo možnosť stabilnejšieho postavenia v hostiteľských členských štátoch, ktoré by lepšie odrážalo ich skutočnú situáciu.

Na základe platných právnych predpisov EÚ osoby požívajúce dočasnú ochranu nie sú oprávnené žiadať o **postavenie osoby s pobytom vymedzené v smerniciach EÚ o legálnej migrácii**. S cieľom podporiť osoby požívajúce dočasnú ochranu, aby mohli prijímať informované rozhodnutia, a poskytnúť im alternatívne možnosti Komisia nabáda členské štáty, najmä v prípadoch, keď je vnútroštátne právne postavenie nemožné, aby týmto osobám, ktoré by inak mali nárok na iné postavenie na základe práva EÚ, umožnili prechod na iné postavenie podaním žiadosti o povolenie podľa smernice o modrej karte, smernice o jednotnom povolení a smernice o študentoch a výskumných pracovníkoch²⁸. Členské štáty by tak podporili udržateľnú integráciu osôb požívajúcich dočasnú ochranu v ich hostiteľských krajinách vrátane trhu práce a podporili by efektívnejšie využívanie ich zručností.

4.2. Príprava na postupný návrat a udržateľnú reintegráciu na Ukrajinu

EÚ a jej členské štáty musia byť pripravené podporiť ľudí, ktorí sa vrátia na Ukrajinu teraz aj v budúcnosti. Komisia odporúča členským štátom, aby podnikli potrebné kroky na zabezpečenie postupného a riadeného návratu a reintegrácie, keď na to bude vhodný čas a pri zohľadnení potrieb a kapacít Ukrajiny. Členské štáty, ako aj Ukrajina sa vyzývajú, aby v plnej miere využívali nástroje, ktoré sú už k dispozícii na úrovni EÚ.

Osoby, ktoré zvažujú návrat domov na Ukrajinu, by mali mať možnosť prijať informované rozhodnutie. V záujme zabezpečenia rovnakých príležitostí pre všetkých sa členské štáty vyzývajú, aby poskytovali flexibilný a zároveň štruktúrovaný prístup k **prieskumným návštevám na Ukrajinu**. Vďaka týmto cestám by ľudia mohli skontrolovať svoje rodiny, domovy alebo situáciu vo svojich komunitách pred tým, ako sa rozhodnú vrátiť.

---

²⁸ Smernica (EÚ) 2021/1883 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania; smernica 2011/98/EÚ o jednotnom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a zamestnanie na území členského štátu pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte; smernica (EÚ) 2016/801 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdií, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair (prepracované znenie).

S cieľom podporiť tých, ktorí sa chcú vrátiť domov, Komisia takisto odporúča, aby členské štáty starostlivo vypracovali **programy dobrovoľných návratov**²⁹, ktoré umožňuje smernica o dočasnej ochrane. To by boli praktické spôsoby, ako pomôcť ľuďom vrátiť sa domov bezpečne a dôstojne. Tieto programy by mali byť dobre naplánované a jasne oznámené. Mala by sa pri nich zohľadniť situácia na Ukrajine, potreby osôb, ktoré sa vracajú, ako aj vplyv na miestne komunity. Cieľom týchto programov by mala byť podpora sociálnej súdržnosti a zabránenie zaťaženiu komunit, ktoré už boli postihnuté ruskou útočnou vojnou. S cieľom znížiť administratívnu záťaž spojenú s individuálnym riešením každého prípadu Komisia odporúča, aby členské štáty naďalej poskytovali osobám v rámci programov dobrovoľného návratu predĺženie práv, ktoré mali ako osoby požívajúce dočasnú ochranu, a to až do ich návratu na Ukrajinu alebo do konca obdobia stanoveného v rámci programu dobrovoľného odchodu.

Naše úsilie na podporu bezpečného návratu a reintegrácie vysídlených osôb z Ukrajiny musí zabezpečiť, aby sa s každým zaobchádzalo dôstojne a spravodlivo. Individuálna situácia niektorých osôb požívajúcich dočasnú ochranu a žijúcich v EÚ môže znamenať, že nespĺňajú podmienky na prechod na iné postavenie ani na návrat na Ukrajinu, a to z dôvodu ich zraniteľnosti v spojení so skutočnosťou, že bezprostredne po skončení dočasnej ochrany Ukrajina nemusí byť schopná uspokojiť ich potreby – napríklad v prípade osôb, ktoré sa podrobujú sérii lekárskeho ošetrovania. Komisia preto odporúča, aby členské štáty preskúmali možnosti, ktoré by týmto zraniteľným osobám umožnili legálny pobyt v EÚ počas prechodného obdobia, kým nebude možný ich návrat.

Podobne by sa nemalo narúšať vzdelávanie detí. Je dôležité zabezpečiť, aby maloleté deti, ktoré navštevujú školy, mohli dokončiť svoje vzdelanie v stabilnom prostredí spolu so svojimi rodinami. Členské štáty môžu využiť pravidlá smernice o dočasnej ochrane, ktoré by rodinám s maloletými deťmi navštevujúcimi školu umožnili zostať v EÚ na potrebný čas, najmä ak sa dočasná ochrana skončí pred koncom školského roka.

4.3. Posilnenie poskytovania informácií, koordinácie, monitorovania a výmeny údajov

Dôležité budú jasné, presné a aktuálne informácie. Členské štáty sa vyzývajú, aby zriadili primerané komunikačné nástroje a kanály vrátane informačných kampaní a zároveň aby dobre využívali existujúce nástroje s cieľom predísť duplicitám a aby využívali centrá jednoty, ak sú zriadené, a zapojili medzinárodné organizácie.

Hoci Eurostat pripravuje oficiálne európske štatistiky o dočasnej ochrane, zabezpečenie včasného situačného prehľadu na operačné účely si vyžaduje, aby členské štáty pravidelne aktualizovali svoje údaje o dočasnej ochrane na **platforme dočasnej ochrany** vrátane údajov o neaktívnych registráciách. Keďže prechod z dočasnej ochrany povedie k významným zmenám v postavení vysídlených osôb, je nevyhnutné mať presný prehľad o vývoji situácie a odporúča sa koordinácia a výmena informácií medzi členskými štátmi a ukrajinskými orgánmi, a to aj v rámci platformy solidarity.

5. ZÁVER

Neochvejná podpora EÚ Ukrajine bude pokračovať tak dlho, ako to bude potrebné. EÚ poskytne útočisko vysídleným osobám z Ukrajiny, kým ho budú potrebovať.

Sme odhodlaní znovu spojiť Ukrajinu s jej obyvateľmi, len čo budú vytvorené vhodné podmienky z hľadiska bezpečnosti a stability. Prijatím postupného, flexibilného

---

²⁹ Tieto programy by sa nemali považovať za programy podľa smernice o návrate, keďže dotknuté osoby sa legálne zdržiavajú v hostiteľskom členskom štáte až do skončenia dočasnej ochrany a nevyžaduje sa rozhodnutie o návrate.

a koordinovaného prístupu k prechodu z dočasnej ochrany môžeme zabezpečiť, aby sa so všetkými osobami zaobchádzalo dôstojne a s rešpektom, aby sa náležite zohľadnili potreby a možnosti Ukrajiny a aby naše systémy neboli vystavené neprimeranému tlaku.

Komisia bude naďalej úzko spolupracovať s členskými štátmi, ukrajinskou vládou a medzinárodnými organizáciami, aby zabezpečila uspokojenie potrieb ľudí vysídlených z Ukrajiny do EÚ a aby mali všetky zdroje a nástroje na to, aby mohli začať nový život a budovať svoju budúcnosť.